

א רל"ט. להאמין ולקיים, זאת היא הסגולה המיוחדת של כנסת ישראל. האמונה היא היסוד העקרי, אבל אינה מתבססת, ואינה גומרת את מגמתה, כי אם בצירוף המעשה. וכדי להאמין במה שיש אפשרות לקיים, צריכים משקל, זהו משקל התורה, האוחזת במשפט לפי כח האדם. הנוצריות אומרת להאמין, אבל אינה יכולה לקיים. על כן אומרת היא שיותן לחי שניה למכה האחת. מובן שבקהל אפשר רק להאמין שמדה זו היא נשגבה, אבל לא לקיים. ותורת אמת היא יוצאת משקל הקודש, שהיא אמת במעשה כמו במחשבה. עושר האמונה, היא אמונה שהיא גם מעשית, שכן ארץ ורעה אמונה.

ב רפ"א. כל הנאמר לגדולתו של האדם, וכל מה שנאמר לקטנותו, הרי הוא אמת. זכה, קדם למעשה בראשית, לא זכה, יתוש קדמו. על כן צריך הוא להשתמש תמיד כאלה ההשקפות השונות לטובתו, גם הכח הציורי צריך להיות חמוש בחילופי השקפות הללו. לגבי המוסר האלהי העליון, לענין הערת רוחו לאידיאלים גבוהים ונשאים, ישאב מכחה של השקפת עולמים על דבר גדלו, איך הוא מרכז כל יצורי קדם, וכל מעשה בראשית בו כלולים, ובעליו הכל מתעלה, ובשפלותו הכל נשפל. ולגבי חריצות מעשה, ופעלים תרבותיים, כלליים או פרטיים, מחיי החול, לך אל נמלה עצל, ראה דרכיה וזהבם, ששתמיש בהשקפת יתיש קדמך.

ב רפ"ב. הנשמה שנבראה בתואר דו פרצופים, אין בה יכולת להסתכלות מעשית, רק הנסירה היא שגרמה את היכולת הזאת. וישנן נשמות כאלה של צדיקים עליונים, שנסירתם לא נגמרה, והם אינם מוכשרים כי אם להסתכלות עיונית, ולהשכלה גבוהה ונשאה מכל ערכי ההויה המוגבלת כולה, ומצד חפצם לזכות את הרבים הולכים הם וננסרים, וכח ההשכלה המעשית הולך ומתרבה בהם, וחוזרים חמושים בתורה מעשית גדולה, ובהשכלה של עבודה רחבה ומלאה, אל עליוניותם, ומתחברים בנועם ד' באספקלריא המאירה, המדרכת את העולם המעשי כולו, כמשה אשר ידעו ד' פנים אל פנים. משה שפיר קאמרת.

מידות הראיה גאווה כד.

אדם יכול למצא בעצמו נקודות עליונות, גדולות, חשובות וגבוהות מאד, גם נקודות אפילות, שפלות ובזויות מאד, ויהיה נבזה בעיניו מצד הצדדים השליליים שלו, וגדול ויקר בעיניו מצד הנקודות העליונות הטובות. אמנם גם מצד הנקודות הטובות לא יהיה מתגאה, אדרבא ימלא גם על-ידן ענות-רוח עד אין קץ, שהרי הם הם המעירים אותו לתבע מעצמו את פתוחן של הנקודות הללו, שהן אצלו כמו גולם.

ה סז. זביחת היצר הוא הניגוד המוחלט להמינות. היצר נזבח ונאפס, לא כורחים ממנו ומתכנסים בתוך הציור הרוחני, מסתלקים מן הרשות של הרע, שנחשב בטעות לרשות בפני עצמו בעל שליטה מיוחדת. הודאה בעבודה זרה זו עוקרת את האדם ואת העולם מיסוד העולם. לא מספיק כלל מה שישנא את הרע באמירה והתרגשות. אחרי ההודאה במציאות שליטתו, כבר הוא אחוז ברשתו. והרע העולמי נוח לו לותר על כל, להניח להיות מגדף ומחרף אותו, טופל עליו כל תיעוב, ובלבד שיודה בשלטונו. אבל האמת העליונה יודעת שאין עוד, אמת מלכנו אפס זולתו. היצר נזבח, וסופו להשחט ולהאבד מן העולם, ורוח הטומאה אעביר מן הארץ. והעולמות כולם, העולם הבא והעולם הזה, יחד כולם לכבודו נבראו. וכל הזוכה את יצרו ומתודה עליו, כאילו כבדו להקב"ה בשני עולמים, שנאמר זוכה תודה יכבדני. סמוכה היא לתשובת המינות המבוטאה בהגדה הסנהדרית, אין תודה יהרג, שנאמר זוכה תודה יכבדני.